

KÄÄNNÖS

Huhtikuussa 2002

MAAILMAN USKONNOLLISILLE JOHTAJILLE

Kahdenkymmenen vuoden vanha perintö on se, että se pakotti maailman kansat ensimmäistä kertaa näkemään itsensä yhden ihmisrodun jäsenenä sekä maapallon tämän rodun yhteisenä kotimaana. Huolimatta edelleen jatkuvista selkkauksista ja väkivallasta, jotka synkentävät näköpiiriin, kaikkialla ovat väistymässä ennakkoluulot, jotka ennen näyttivät olevan ihmislajille luontaisia. Niiden mukana kaatuvat esteet, jotka kauan jakoivat ihmisen suvun epäyhtenäisten ja alkuperältään kulttuuristen, etnisten tai kansallisten identiteettien Baabeliksi. Se, että näin perustavaa laatua oleva muutos voi tapahtua niin lyhyenä ajanjaksona – historian mittasuhteissa käytännössä yhdessä yössä – panee ajattelemaan tulevaisuuden mahdollisuuksien mittavuutta.

Murheellista kyllä, järjestyneet uskonnot, joiden olemassaolon nimenomainen tarkoitus velvoittaa edistämään veljeyden ja rauhan asiaa, ovat aivan liian usein yksi ylitsepäsemättömmistä esteistä tällä tiellä. Esimerkkinä voidaan mainita yksi erityinen kipeä seikka: ne ovat pitkään antaneet kiihkomielisyyden hyödyntää hyvää mainettaan. Maailmanuskonnoista yhden johtelijana me tunnemme vastuullamme olevan, että kehotamme vakavasti harkitsemaan sitä haastetta, jonka tämä esittää uskontojen johdolle. Sekä tämä kysymys että siitä seuraavat asianhaarat vaativat meitä puhumaan avoimesti. Luotamme siihen, että yhteinen Jumalan palveleminen takaa sen, että lausumamme otetaan vastaan yhtä hyväntahtoisessa hengessä kuin se esitetäänkin.

Kysymys täsmentyy tarkasteltaessa, mitä toisaalla on saavutettu. Yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta naisia pidettiin menneinä aikoina alempana ihmislajina, taikauskot kahlitsi heidän luontonsa, heiltä evättiin mahdollisuus ilmentää ihmishengen mahdollisuuksia ja heidän osakseen annettiin miesten tarpeista huolehtiminen. Epäilemättä on monia yhteisöjä, joissa tällaiset olot edelleen vallitsevat ja niitä vieläpä kiihkomielisesti puolustetaan. Maailmanlaajuisen keskustelun tasolla on sukupuolten tasa-arvon ajatuksesta kuitenkin itse asiassa tullut painoarvoltaan yleisesti hyväksytty periaate. Sillä on samanlainen vaikutusvalta suurimmassa osassa yliopistomaailmaa ja tiedotusvälineitä. Niin syvälleikä on ollut suunnantarkistus, että miesten ylivallan kannattajien täytyy etsiä tukea vastuullisen ajattelun ääri- ja ääri-ajatuksilta.

Nationalismin ahtaalle joutuneilla voimilla on edessään samanlainen kohtalo. Kunkin vuorollaan tulevan maailmanpoliittisen kriisin myötä tavalliselle kansalaiselle tulee helpommaksi erottaa toisistaan elämää rikastuttava isänmaanrakkaus sekä antautuminen palopuheille, joiden tarkoitus on herättää vihaa ja muiden pelkoa. Sielläkin, missä on eduksi ottaa osaa tavanmukaisiin kansallishenkisiin menoihin, on suuren yleisön reaktioille yhtä monesti tunnusomaista kiusaantuneisuus kuin varhempien aikojen vahva vakaumus ja aulis innostuskin. Tälle vaikutukselle on antanut lisäpontta kansainvälisen järjestyksen vakaasti etenevä uudelleenorganisointi. Ovatpa nykymuotoisen Yhdistyneiden Kansakuntien järjestelmän puutteet mitkä tahansa ja onpa sen kyky ryhtyä kollektiivisiin sotatoimiin hyökkäyksen torjumiseksi

kuinka vajavainen tahansa, kukaan ei voi erehtyä siitä, että rajoittamattoman kansallisen itsemääräämisoikeuden taikakalu on joutumassa historian roskakoriin.

Historian kulku on kohdellut rotua ja etnistä taustaa koskevia ennakkoluuloja aivan yhtä yksioikoisesti, koska siinä ei enää ole sijaa moisille luulotteluille. Tässä kohdin on menneen torjuminen ollut erityisen päättäväistä. Rasismia tahraa nyt siinä määrin sen yhteys kahdennenkymmenennen vuosisadan kauheuksiin, että se on saanut eräänlaisen henkisen sairauden leiman. Vaikka rasismi edelleen elää yhteiskunnallisena asenteena monilla seuduilla maailmassa – sekä merkittävän ihmiskunnan osan elämää kalvavana tautina – periaatteessa rotuennakkoluuloista on tullut niin yleisesti tuomittuja, että mikään ihmisryhmä ei enää voi huoletta sallia itseään yhdistettävän niihin.

Ei ole kysymys siitä, että on pyyhitty pois synkkä menneisyys ja on yhtäkkiä luotu uusi valkeuden maailma. Valtavat ihmisjoukot kärsivät yhä etnistä taustaa, sukupuolta, kansallisuutta, kastia ja yhteiskuntaluokkaa koskevista syvään juurtuneista ennakkoluuloista. Kaikki todistusaineisto osoittaa, että tällaiset vääryydet jatkuvat vielä pitkään, koska niiden instituutioiden ja normien avulla, joita ihmiskunta on laatumassa, vain vitkaan käy mahdolliseksi rakentaa uusi keskinäisten suhteiden järjestys sekä lievittää sorrettujen ahdingkoa. Asian ydin on paremminkin se, että on ylitetty kynns, jolta ei ole järkeenkäypää mahdollisuutta palata. Olenaiset periaatteet on tunnustettu, ne on selvästi ilmaistu, ne ovat saaneet laajaa julkisuutta ja ne ovat yhä selvemmin muuttumassa konkreettisiksi instituutioiksi, jotka pystyvät niiden avulla vaikuttamaan yleiseen käyttäytymiseen. On varmaa, että miten pitkällinen ja vaivalloinen tämä ponnistus onkaan, seuraukset tulevat mullistamaan kaikkien kansojen suhteet ruohonjuuritasolla.

*

Kun kahdeskymmenes vuosisata alkoi, ne ennakkoluulot, jotka todennäköisemmin kuin mitkään muut näyttivät kärsivän tappion muutoksen voimille, olivat uskonnollisia. Länsimaissa olivat tieteen edistysaskeleet jo kaltoin kohdelleet eräitä eriseuraisen itsekyläisyyden keskeisiä tukipilareita. Sen muutoksen taustaa vasten, joka oli tapahtumassa ihmisrodun omakäsityksessä, näytti uskontojen välinen liike olevan lupaavin uusi tapaus uskonnon alalla. Vuonna 1893 Chicagon maailmannäyttely tuotti yllätyksen jopa kunnianhimoisille järjestäjilleen saattamalla maailmaan maineikkaan ”uskontojen parlamentin”, vision hengellisestä ja moraalisesta yksituumaisuudesta, joka valtasi suuren yleisön mielikuvituksen kaikilla mantereilla ja onnistui jättämään varjoonsa jopa maailmannäyttelyssä juhlitut tieteelliset, tekniset ja kaupalliset ihmeet.

Lyhyesti sanottuna vaikutti siltä, että ikivanhat muurit olivat sortuneet. Vaikutusvaltaisten uskonnollisten ajattelijoiden silmissä tämä kokous oli ainutkertainen, ”ennenkuulumaton maailman historiassa”. Parlamentti oli kuuluisan pääorganisaattorinsa sanoin ”vapauttanut maailman kiihkomielisyydestä”. Oltiin varmoja siitä, että luovasti ajattelevat johtajat tarttuisivat tilaisuuteen ja herättäisivät maapallon pitkään eripuraisissa uskonnollisissa yhteisöissä veljeyden hengen, joka voisi tarjota kaivatun moraalisen perustan uudelle hyvinvoinnin ja edistyksen maailmalle. Tästä rohkaistuneina kaikenlaiset uskontojen väliset liikkeet saivat jalansijaa ja kukoistivat. Erittäin laaja kirjallisuus, jota oli saatavana monilla kielillä, tutustutti yhä suuremman yleisön, uskovat ja ei-uskovat yhtä lailla, kaikkien suurimpien uskontojen opetuksiin, ja aiheen käsittelyä jatkoivat aikanaan radio, televisio, elokuvat ja vihdoin Internet. Yliopistotason oppilaitokset aloittivat uskontotieteen tutkimuksen arvosanaopetuksen. Vuosisadan päättymiseen mennessä uskontojen välisistä jumalanpalveluksista, jotka olivat olleet mahdottomia vain muutamaa vuosikymmentä aikaisemmin, oli tulossa arkipäivää.

Valitettavasti on ilmeistä, että näistä aloitteista puuttuu sekä älyllinen johdonmukaisuus että hengellinen vastuuntunto. Päinvastoin kuin sillä yhdentymiskehityksellä, joka on muuttamassa ihmissuvun muita sosiaalisia suhteita, ajatuksella siitä, että kaikki maailman suuret uskonnot ovat olemukseltaan ja alkuperältään yhtäläisesti päteviä, on sitkeästi vastassaan syvään juurtunut nurkkakuntainen ajattelutapa. Edistys rotuerottelun lakkauttamisessa on kehitystä, joka ei ole pelkästään tunteenomaisuuden tai laskelmoinnin ilmausta vaan lähtee sen käsittämisestä, että maapallon kansat ovat yksi laji, jonka monet muunnelmat eivät itsessään anna mitään etua tai tuota mitään haittaa rodun yksittäisille jäsenille. Samoin naisten vapautuminen on vaatinut sekä yhteiskunnallisten instituutioiden että yleisen mielipiteen valmiutta myöntää, ettei ole mitään hyväksyttäviä perusteita – biologisia, yhteiskunnallisia tai moraalisia – jotka oikeuttavat epäämään naisilta täyden tasa-arvon miesten kanssa tai työiltä tasa-arvoiset koulutusmahdollisuudet poikien kanssa. Eikä sen panoksen arvostaminen, jonka jotkin kansakunnat antavat kehittyvän globaalin sivilisaation muovaamiseksi, tue sitä perittyä harhakuva, ettei muilla kansakunnilla ole käytännöllisesti katsoen mitään lisättävää tähän ponnistukseen.

Näyttää siltä, että yleensä ottaen uskonnolliset johtajat eivät pysty tekemään näin perustavaa laatua olevaa suunnanmuutosta. Muut yhteiskunnan osat hyväksyvät ihmissuvun ykseyden seuraamukset, eivät vain väistämättömänä seuraavana askeleena sivistyneen maailman edistyksessä vaan niiden kaikenlaatuisten rajallisempien identiteettien täyttymyksenä, jotka rodullamme on tällä yhteisen historiamme ratkaisevalla hetkellä. Silti suurin osa järjestyneistä uskonnoista on lamaantunut tulevaisuuden kynnykselle ja takertunut juuri niihin uskonkappaleisiin ja väittämiin etuoikeudesta totuuteen, jotka ovat saaneet aikaan eräät katkerimmista maapallon asukkaita erottavista selkkauksista.

Seuraukset ovat olleet tuhoisat ihmisten hyvinvoinnin kannalta. On varmasti tarpeetonta kertoa yksityiskohtia niistä kauhuista, joita onnettomat ihmisryhmät kohtaavat meidän päivinä kiihkomielisyyden purkausten takia, jotka häpäisevät uskonnon nimen. Eikä ilmiö ole uusi. Mainittakoon vain yhtenä esimerkkinä monista, että Euroopan kuudennentoista vuosisadan uskonsoitien hinta tälle mantereelle oli se, että suunnilleen kolmekymmentä prosenttia koko väestöstä menetti henkensä. Täytyy ihmetellä, mikä on ollut pitemmän ajan sato siitä, mitä yleiseen tietoisuuteen ovat kylväneet ne eriseuraisen ahdasmielisyyden sokeat vallat, jotka tällaisia ristiriitoja synnyttivät.

Tähän tilintekoon pitää lisätä hengenelämän vääristäminen, mikä enemmän kuin mikään muu seikka on riistänyt uskonnolta sillä luonnostaan olevan kyvyn esittää ratkaisevaa osaa maailmanpolitiikassa. Juuttamalla ja keskittymällä tavoitteisiin, jotka hajottavat ja mitätöntävät ihmisen tarmon, uskonnolliset instituutiot ovat liian usein olleet ensimmäisinä rajoittamassa todellisuuden tutkimista ja ihmissuvulle tunnusomaisten henkisten kykyjen harjoittamista. Materialismin tai terrorismin tuomitsemisesta ei ole mitään todellista apua tämän päivän moraalista kriisistä selviytymiseksi, jos ei aluksi puututa avoimesti siihen vastuuttomuuteen, joka on jättänyt uskovien joukot alttiiksi ja suojattomiksi niiden vaikutuksille.

Tällaiset pohdinnat, miten kipeää ne tekevät, eivät ole niinkään järjestyneiden uskontojen syyttämistä kuin muistutusta niiden edustamasta ainutlaatuisesta voimasta. Uskonto, kuten meille kaikille on selvää, yltää motivaation alkujuuriin. Kun se on ollut uskollinen niiden ylimaallisten hahmojen hengelle ja esimerkille, jotka antoivat maailmalle sen suuret uskonjärjestelmät, se on herättänyt kokonaisissa kansoissa kykyä rakastaa, antaa anteeksi, olla luova, osoittaa suurta rohkeutta, voittaa ennakkoluulot, uhrata yhteisen hyvän puolesta sekä pitää kurissa lihalliset pyyteet. Uutta luova voima ihmisluonnon sivistymisessä on kiistattomasti ollut

näiden toisiaan seuraavien Jumalan ilmentymien vaikutus, joka ulottuu aina kirjoitetun historian aamunkoittoon.

Tämä sama voima, joka vaikutti niin väkevästi menneinä aikakausina, on edelleen sammuttamaton osa ihmisen tietoisuutta. Kaikista vaikeuksista huolimatta ja vailla paljoakaan merkittävää tukea se antaa edelleen lukemattomille miljoonille voimia eloonjäämiskamppailussa ja nostaa kaikissa maissa esiin sankareita ja pyhiä, joiden elämä on kaikkein vakuuttavin näyttö niiden periaatteiden totuudesta, jotka sisältyvät kunkin oman uskonnon pyhiin kirjoituksiin. Kuten sivilisaation kehitys osoittaa, uskonto kykenee myös syvällisesti vaikuttamaan sosiaalisten suhteiden rakenteeseen. Olisi todellakin vaikeaa keksiä mitään perustavaa laatua olevaa edistysaskelta sivistyneessä maailmassa, jonka moraalinen ponnin ei olisi peräisin tästä ikuisesta lähteestä. Onko sitten ajateltavissa, että planeetan vuosituhantisen järjestäytymisen huipentumaan voidaan siirtyä hengellisessä tyhjiössä? Jos juuri päättyneen vuosituhannen kuluessa maailmaamme valloilleen päästetyt kieroutuneet aatteet eivät mitään muuta tuoneetkaan, ne osoittivat lopullisesti, että tätä tarvetta eivät voi tyydyttää vaihtoehdot, jotka ovat ihmisen keksittävisiä.

*

Seuraukset nykyajalle esittää lyhyesti Bahá'u'lláh yli sata vuotta sitten kirjoitetuin ja sittemmin kuluneiden vuosikymmenten aikana laajalle levinnein sanoin:

Ei voi olla minkäänlaista epäilystä siitä, että maailman kansat, kuuluvatpa ne mihin rotuun tai uskontoon tahansa, saavat innoituksensa samasta taivaallisesta lähteestä ja ovat saman Jumalan alamaisia. Erot niissä määräyksissä, joiden alaisuudessa ne elävät, olisi nähtävä noiden määräysten ilmaisemisen ajankohdan erilaisista tarpeista ja vaatimuksista johtuviksi. Muutamaa ihmisten turmeltuneisuuden tuomaa määräystä lukuun ottamatta ne ovat kaikki Jumalan säätämiä ja hänen tahtonsa ja tarkoituksensa heijastumia. Nouskaa ja uskon voimalla varustautuneina murskatkaa turhanaikaisten kuvitelmienne jumalat, nuo keskuudessanne esiintyvän eripurin kylväjät. Pitäkää kiinni siitä, mikä teitä yhdistää ja lähentää.

Tämä vetoisuus ei vaadi luopumaan uskosta yhdenkään maailman suuren uskonjärjestelmän perustotuksiin. Kaukana siitä. Uskolla on oma velvoituksensa, ja se on itsensä oikeutus. Sillä, mitä muut uskovat – tai eivät usko – ei voi olla valtaa kenenkään yksityisen ihmisen omassatunnossa, joka on nimensä arvoinen. Se, mitä edellä olevat sanat yksiselitteisesti tähdentävät, on luopuminen kaikista niistä vaatimuksista yksinoikeuteen tai lopullisuuteen, jotka ovat kuristaneet hengellistä elämää ja olleet tärkein yksittäinen tekijä, joka on tukahduttanut virikkeet ykseyteen sekä yllyttänyt vihaan ja väkivaltaan.

Me uskomme, että juuri tähän historialliseen haasteeseen täytyy uskontojen johtajien vastata, jotta uskonnollisilla johtajilla olisi merkitystä siinä globaalissa yhteiskunnassa, joka on syntymässä kahdennenkymmenennen vuosisadan mullistavista kokemuksista. On ilmeistä, että yhä suuremmat ihmisjoukot alkavat ymmärtää, että kaikkien uskontojen taustalla oleva totuus on ytimeltään yksi ja sama. Tämä huomio ei lähde teologisten kiistakysymysten ratkaisemisesta vaan intuitiivisesta tiedosta, joka on peräisin alati laajenevasta kokemuksesta muista ihmisistä ja itse ihmisen suvun ykseyden orastavasta hyväksymisestä. Kadonneista maailmoista perittyjen uskonnollisten oppien, rituaalien ja lakikokoelmien sekamelskasta on syntymässä näkemys, että hengellinen elämä, samoin kuin monenmoisissa kansakunnissa, roduissa ja kulttuureissa ilmeinen

ykseys, on yksi rajaton todellisuus, joka on yhtä avoin jokaiselle. Jotta tämä jäsentymätön ja vielä alustava havainto lujittuisi ja edistäisi rauhanomaisen maailman rakentamista, sillä täytyy olla niiden varaukseton tuki, joiden ohjeisiin vieläpä tänä myöhäisenä hetkenä luottavat suuret joukot maapallon asukkaita.

Maailman suurimmissa uskonnollisissa perinteissä epäilemättä on suuria eroja yhteisöllisten tapojen ja jumalanpalvelusmuotojen suhteen. Kun ottaa huomioon ne tuhannet vuodet, joiden kuluessa toisiaan seuraavat Jumalan ilmoitukset ovat vastanneet alituisesti kehittyvän sivilisaation tarpeisiin, voisi tuskin olla toisin. Näyttäisi todella olevan niin, että erottamaton osa melkein kaikkien suurimpien uskontojen pyhiä kirjoituksia on se muodossa tai toisessa julki lausuttu periaate, että uskonto on luonteeltaan kehittyvä. Se, mitä ei voida moraalisesti oikeuttaa, on hengellistä kokemusta rikastuttamaan tarkoitettua kulttuuriperinnön hyväksikäyttöä keinona lietsoa ennakkoluuloja ja vieraantuneisuutta. Sielun ensisijainen tehtävä tulee aina olemaan tutkia tarkoin todellisuutta, elää niiden totuuksien mukaisesti, joista se vakuuttuu, ja kunnioittaa täysin muiden pyrkimystä tehdä samoin.

Tähän voidaan huomauttaa, että jos kaikkien suurten uskontojen tunnustetaan olevan yhtä lailla lähtöisin Jumalasta, on seurauksena, että rohkaistaan tai ainakin autetaan suuria ihmisjoukkoja kääntymään uskonnosta toiseen. Olipa tämä totta vai ei, sen merkitys on varmasti toissijaista, kun sitä tarkastellaan sen tilaisuuden valossa, jonka historian kulku on vihdoin tarjonnut niille, jotka ovat tietoisia tämän maisen maailman tuolla puolen olevasta maailmasta – ja sen vastuun valossa, johon tämä tieto velvoittaa. Kukin suurista uskonnoista voi esittää vaikuttavat ja uskottavat todisteet kelpoisuudestaan vaalia moraalista ryhtiä. Samaten kukaan ei voisi vakuuttavasti osoittaa, että yhteen tiettyyn uskonjärjestelmään kuuluvat opit ovat synnyttäneet joko enemmän tai vähemmän kiihkoilua ja taikauskkoa kuin mihinkään muuhunkaan kuuluvat. Yhdentyvässä maailmassa on luonnollista, että tavat reagoida muihin ja toimia yhdessä ovat alituisesti muutoksen tilassa ja että instituutioiden, olivatpa ne minkälaisia tahansa, tehtävä on epäilemättä harkita, miten tätä kehitystä voidaan ohjata suuntaan, joka ajaa ykseyden asiaa. Tärkeää on se, että tulokset ovat viime kädessä oikeanlaisia – hengellisesti, moraalisesti ja yhteisöllisesti – on se, että suuret joukot maapallon huomiotta jätettyjä asukkaita uskovat lujasti siihen, että maailmankaikkeutta ei hallitse ihmisen oikullisuus vaan rakastava ja erehtymätön Kaitselmus.

Ihmisiä erottavien esteiden murenemisen ohella meidän aikamme on todistamassa sen ennen ylitsepääsemättömän muurin sortumista, jonka menneinä aikoina otaksuttiin ikuisesti erottavan toisistaan taivaallisen elämän ja maallisen elämän. Kaikkien uskontojen pyhät kirjoitukset ovat aina opettaneet uskovaan näkemään, että muiden palveleminen ei ole vain moraalinen velvollisuus vaan sielun oma tapa lähestyä Jumalaa. Nykyään yhteiskunnan koko ajan etenevä uudelleenorganisointi antaa tälle tutulle opetukselle uutta sisältöä. Samalla kun ikivanha lupaus maailmasta, jota innoittavat oikeudenmukaisuuden periaatteet, vähitellen muuttuu luonteeltaan realistiseksi päämääräksi, sielun ja yhteiskunnan tarpeiden tyydyttäminen tullaan kasvavassa määrin näkemään vastavuoroisina puolina kypsää hengellistä elämää.

Jotta uskonnolliset johtajat voisivat vastata jälkimmäisen havainnon edustamaan haasteeseen, se täytyy aloittaa myöntämällä, että uskonto ja tiede ovat kaksi korvaamatonta tietämysjärjestelmää, joiden kautta tietoisuuden mahdollisuudet ilmenevät. Nämä perustavaa laatua olevat tavat, joilla järki tutkii todellisuutta, ovat toisistaan riippuvaisia, kaikkea muuta kuin ristiriidassa toinen toisensa kanssa, ja ovat olleet mitä hedelmällisimpiä niinä harvalukuisina mutta onnellisina historian aikakausina, kun niiden toisiaan täydentävä luonne on käsitetty ja ne

ovat voineet toimia yhdessä. Tieteen edistyksen tuottamien oivallusten ja taitojen täytyy aina olla hengellisen ja moraalisen vastuuntunnon ohjaamia; uskonnollisen vakaumuksen, olipa se sitten miten arvostettua tahansa, täytyy auliisti ja kiitollisesti alistua tieteellisten menetelmien puolueettomaan testiin.

Me pääsemme lopuksi asiaan, jota lähestymme hiukan epäröiden, koska se koskee mitä suoranaisimmin omaatuntoa. Ei ole mitenkään yllättävää, että maailman tarjoamien monien kiusausten joukossa se koetus, joka on askarruttanut uskonnollisia johtajia, on vallankäyttö uskonasioissa. Kenellekään, joka on omistanut monet vuodet hartaalle mietiskelylle ja yhden jos toisenkin suuren uskonnon pyhien kirjoitusten tutkimiselle ei tarvitse sen kummemmin muistuttaa siitä usein toistetusta selviöstä, joka on vallan mahdollisuus turmella ja kasvaessaan turmella vieläkin enemmän. Ne kuuluttamattomat voitot, jotka lukemattomat hengenmiehet ovat tässä suhteessa saaneet itsestään halki kaikkien aikakausien, ovat epäilemättä olleet yksi järjestyneiden uskontojen luovan voiman tärkeimmistä lähteistä, ja ne täytyy lukea yhdeksi niiden merkittävimmistä saavutuksista. Vastaavasti on muiden uskonnollisten johtajien tapauksessa maallisen vallan ja etujen houkutuksille periksi antaminen valmistanut suotuisan kasvualustan kyynisyydelle, turmelukselle ja toivottomuudelle kaikkien niiden keskuudessa, jotka sen huomaavat. Tämän seuraamukset sille, miten uskonnolliset johtajat kykenevät kantamaan yhteiskunnallisen vastuunsa tässä historian vaiheessa, ei vaadi tarkempaa selvitystä.

*

Koska uskonnon huolena on luonteen jalostaminen ja keskinäisen sopusoinnun edistäminen, se on käyttänyt koko historian ajan ylintä valtaa antaa elämälle tarkoitus. Jokaisena aikakautena se on edistänyt hyvää, arvostellut pahaa sekä pitänyt kaikkien ymmärtämään valmiiden näkyvillä visiota vielä toteutumattomista mahdollisuuksista. Sen neuvoista on järjellinen sielu saanut rohkaisua maailman asettamien rajoitusten voittamiseksi ja itsensä toteuttamiseksi. Kuten jo nimi* antaa ymmärtää, uskonto on samanaikaisesti ollut tärkein voima, joka on yhdistänyt erilaisia kansoja yhä suuremmiksi ja monimutkaisemmiksi yhteisöiksi, joiden kautta näin vapautuneet yksityisten ihmisten kyvyt voivat ilmetä. Nykyisen ajan suuri etu on se näkökulma, joka tekee koko ihmisrodulle mahdolliseksi nähdä tämä sivistyskehitys yhtenä ainoana ilmiönä, meidän maailmamme alati toistuvina kohtaamisina Jumalan maailman kanssa.

Tämän näkökulman innoittamana bahá'í-yhteisö on voimakkaasti tukenut uskontojen välistä toimintaa aivan sen alusta asti. Sen lisäksi, että tämä toiminta luo arvokkaita yhteyksiä muihin, bahá'ít näkevät erilaisten uskontojen ponnistelussa lähentyä toisiaan vastauksen Jumalan tahtoon ihmisrodulle, joka on saavuttamassa kollektiivisen täysi-ikäisyytensä. Yhteisömme jäsenet tulevat edelleenkin olemaan avuksi kaikin mahdollisin tavoin. Kuitenkin olemme kumppaneillemme tässä yhteisessä ponnistuksessa velkaa sen, että tuomme selvästi julki vakaumuksemme, että uskontojen välisessä vuoropuhelussa, jotta sillä olisi merkitystä niiden epäkohtien ratkaisemiselle, jotka koettelevat epätoivoista ihmiskuntaa, täytyy nyt ottaa rehellisesti ja enempää kiertelemättä esille seuraamukset siitä kaiken kattavasta tosiseikasta, joka sai tämän liikkeen aikaan: että Jumala on yksi ja että uskonto on samoin yksi kulttuurin ilmenemismuotojen kaiken moninaisuuden ja ihmisen tulkintojen tuolla puolen.

Jokaisen kuluvan päivän myötä kasvaa vaara, että uskonnollisten ennakkoluulojen yltyvät lieskat sytyttävät maailmanpalon, jonka seurauksia on mahdoton ajatellakaan. Tällaista vaaraa eivät hallitukset voi yksinään torjua. Eikä meidän pitäisi tuudittautua ajattelemaan, että pelkillä vetoimuksilla keskinäisen suvaitsevuuuden puolesta on toivoakaan tehdä tyhjäksi vihamielisyyksiä, joiden väitetään olevan Jumalan oikeuttamia. Tämä kriisi vaatii uskonnollisilta

* Suomentajan huomautus: englannin sanan ”religion” taustalla on merkitys ’sitoa yhteen’.

johtajilta pesäeroa menneisyydestä, joka on yhtä lopullinen kuin ne, jotka antoivat yhteiskunnalle keinot puuttua samalla lailla turmiollisiin rotua, sukupuolta ja kansallisuutta koskeviin ennakkoluuloihin. Kaikki se, minkä perusteella voidaan käyttää vaikutusvaltaa omantunnonasioissa, pohjautuu ihmissuvun hyvinvoinnista huolehtimiseen. Tässä sivistyneen maailman historian tärkeimmässä käännekohdassa eivät tällaisen tehtävän vaatimukset voisi olla selvempiä. Bahá'u'lláh tähdentää: ”Ihmiskunnan hyvinvointia, sen rauhaa ja turvallisuutta ei voida saavuttaa, ellei ja ennen kuin sen ykseys on lujasti vakiintunut.”

YLEISMAAILMALLINEN OIKEUSNEUVOSTO